

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

תוכן עניינים

- א. אדם מביא את זבחיו היום ונסכין מיכן עד עשרה ימים 2.....
- ב. לוג שמן של מצורע מועלין בו עד שיזרוק הדם נזרק הדם לא נהנין ולא מועלין ... שאסור באכילה עד שיתן מתן שבע ומתן בהונות 3.....
- ג. הרי לוג [הבא] בפני עצמו ... ולא מפגלין ליה ... והלא אדם מביא אשמו עכשיו ולוג מיכן ועד עשרה ימים 4.....
- ד. כל קרבנם לרבות לוג שמן של מצורע 4.....
- ה. לכל מנחתם לרבות מנחת עומר ומנחת הקנאות 5.....
- ו. ולכל הטאתם לרבות הטאת העוף 5.....
- ז. לכל אשם לרבות אשם נזיר ואשם מצורע 5.....
- ח. אשר ישיבו זה גזל הגר לך הוא שלך יהיה אפילו לקדש בו את האשה 6.....
- ט. פיגל בדבר הנעשה בחוץ פיגל בדבר הנעשה בפנים לא פיגל כיצד היה עומד בחוץ ואמר הריני שוחט להזות מדמו למחר לא פיגל שמחשבה בחוץ בדבר הנעשה בפנים לא פיגל 7.....
- י. היה עומד בפנים ואמר הריני מזה על מנת להקטיר אימורים ולשפוך שירים למחר לא פיגל שמחשבה בפנים בדבר הנעשה בחוץ אבל היה עומד בחוץ ואמר הריני שוחט לשפוך שירים למחר או להקטיר אימורים למחר פיגל שמחשבה בחוץ בדבר הנעשה בחוץ 8.....

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

דף מד.

א. אדם מביא את זבחיו היום ונסכין מיכן עד עשרה ימים

כבר התבאר לעיל דף ה: שהנסכים¹ אינם מעכבין את הזבח, אלא מביא אדם קרבנו היום ונסכיו אחר עשרה ימים², אחד יחיד ואפילו לכתחילה ואחד צבור בדיעבד³. והוא שלא קדשו הנסכים בכלי שרת, אבל אם נתנן לכלי שרת אם לנו יפסלו בלינה.

אין⁴ הנסכים מעכבין את הזבח אלא מביא אדם קרבנו היום ונסכיו אחר עשרה ימים אחד יחיד ואחד צבור, והוא שלא קדשו הנסכים בכלי שרת אבל אם נתנן לכלי שרת אם לנו יפסלו בלינה.

¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ב הלכה יב

² עיין ברטנורא מסכת זבחים פרק ד משנה ג שהביא זבחו היום ונסכיו למחר, דאמר מר ומנחתם ונסכיהם אפילו למחר. אבל אם הביאן עם זבחו ופגל בזבח, נתפגלו הנסכים

³ עיין תוספות ישנים מסכת יומא דף לג עמוד ב בנסכי התמיד גבי ונתקלקלו הלויים בשיר שהקשו אמאי לא המתינו להביא נסכים בלילה ויאמרו עמם שירה בלילה ותי' דחביבה מצוה בשעתה ולא רצוי לאחרה כל כך, ובתוס' וכן בתוס' הרא"ש ר"ה ל: ד"ה ונתקלקלו לכתחלה צריך להביא נסכים עם הזבח דאם מביא בלילה אין יכול לומר שירה כדאמרינן בפ"ב דערכין מה כפרה ביום אף שירה ביום ולמחר נמי מיבעיא ליה התם אם טעונין שירה אם לאו ולא איפשיטא, ואפילו את"ל דיכול לומר שירה למחר מ"מ טוב שיביאם עם הזבח כדי שיאמרו שירה על אכילה ושתייה כדאמרינן התם בערכין אאכילה ושתייה אמרינן שירה אאכילה לחודה לא אמרינן, וההיא דאמרינן מביא אדם את זבחו היום ונסכיו מכאן ועד עשרה ימים דמשמע לכתחלה יכול לעשות כן היינו בקרבן יחיד שאין טעון שירה דאין אומרים שירה אלא על קרבן ציבור הקבוע להם זמן בלבד כדאמרינן בערכין". והרמב"ם לאר חילק בין יחיד לצבור אלא כתב בסתם "אחד יחיד ואחד צבור" אפשר דלא קשיא ליה כלל כיון דלהלכה קי"ל שנסכים הבאים עם הזבח אין מביאים בלילה דנפסלים בלינה וא"כ להכי נתקלקלו שלא יכלו לחכות ללילה להביא נסכים ולומר שירה. ועיין מרומי שדה מסכת ברכות דף כו עמוד ב שכתב "מכ"מ לא מהני לכפרה דתמיד ומוסף התלוי בזמנו, שהרי יום הוא דקגרים לכפרה זו, ונמצא דבטל הכשר כפרת הניסוך לגמרי, רק שמביאין אותו כמו נדבה" וצ"ע. ועיין מל"מ כאן שכתב שהרמב"ם אינו מחלק בין יחיד לציבור אך בהר המוריה כתב וי"ל דגם רבינו מודה לזה ופשוט וק"ל, וי"ל עוד דרבינו מפרש לה דגם ביחיד לכתחלה יש להביא ביום אחד ולא קמ"ל רק דיכול להביא ואינו מעכב בזה הקרבן אבל לכתחלה יותר טוב להביא יחד. א"נ רבינו מיירי אפילו לכתחלה ומיירי בקרבן ציבור שאין אומרים שירה ע"ז כמו עולת קי"ץ למזבח כדאיתא בהל' כלי המקדש ג ה"ב יעו"ש. ולא כתבתי זה רק מפני ששמע מהמל"מ דרבינו פליג על תוס' ולפענ"ד זה אינו דברי התוס' מיושבים היטיב בסברא. ופשוט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

וכן המצורע בטהרתו שמביא כבש לאשם ולוג שמן, יש לאדם⁵ להביא אשמו היום ולוגו אחר עשרה ימים, ואם רצה לשנות הלוג לאשם מצורע אחר משנה אף על פי שקדש בכלי.

חסר הלוג עד שלא יצק ימלאנו, חסר מאחר שיצק יביא אחר בתחילה.

ב. לוג שמן של מצורע מועלין בו עד שיזרוק הדם נזרק הדם לא נהנין ולא מועלין ... שאסור באכילה עד שיתן מתן שבע ומתן בהונות

לוג שמן⁶ של מצורע מועלין בו משהוקדש בכלי עד שיזרוק דם האשם, נזרק דם האשם לא נהנין⁷ ולא מועלין עד שיתנו ממנו מתנותיו⁸, נתנו ממנו המתנות הותרו השירים באכילה כבשר הטאת ואשם.

שירי הלוג⁹ אינו נאכל אלא בעזרה לזכרי כהונה כשאר קדשי קדשים¹⁰ שהרי הוקש לאשם¹¹, ואסור לאכול מלוג השמן עד שיתן ממנו מתן שבע ומתן

⁵ רמב"ם הלכות מחוסרי כפרה פרק ה הלכה ד

⁶ רמב"ם הלכות מעילה פרק ב הלכה י

⁷ ברש"י כתב דהוי מדרבנן וצ"ע בדעת רבינו, שכיון שאסור באכילה כשאר קדשים מדאורייתא היינו שלא נעשה כל צורך גבוה אם כן גם איסור הנאתו יהיה מן התורה.

⁸ לא ברר לנו רבינו בלוג שמן של מצורע הבא בפני עצמו, דמביא אדם לוגו לאחר כמה ימים אם מועלין בו עד שיתן מתנותיו שכנגד הקדשי קדשים, וכדמשמע פשטא דגמ' בזבחים (מ"ד ע"ב) הרי לוג הבא בפני עצמו דלכו"ע מתנותיו שרי ליה, ואינו מוכרח אם איכא מעילה ביה, וצ"ע. או"ש שם

⁹ רמב"ם הלכות מחוסרי כפרה פרק ד הלכה ג

¹⁰ כ"ה בתוספתא זבחים פרק ו' וז"ל היכן היא אכילתן של כולן הטאת ואשם וזבחי שלמי צבור וטאת העוף ואשם תלוי ולוג שמן של מצורע ושתי הלחם ולחם הפנים ושירי מנחות והעומר כולן קדשי קדשים ונאכלין לפנים מן הקלעים ונאכלין לזכרי כהונה בכל מאכל ליום ולילה עד הצות ואין הייבין עליהן משום נותר ואין מחשבה פוסל בהן משום פגול עד שיעלה עמוד השחר עכ"ל. הר המוריה שם

¹¹ זה פשוט במנחות כ"ח א' דלכו"ע הוקש הלוג לאשם ולא פליגי ר' אליעזר ורבנן רק דלר"א דהוקש האשם לטאת לענין שלא לשמה ה"נ הוקש הלוג לענין זה ולרבנן ס"ל דלוג הוקש לאשם אבל האשם לא הוקש לטאת יעו"ש היטב והבן ולא ירדתי לסוף דעת הלח"מ שנתקשה בזה בחנם. שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

בהונות, ואם אכל לוקה כאוכל קדשים קודם זריקה¹². וי"א¹³ שאחר מתנות שבע אינו אסור אלא מדרבנן.

דף מד:

ג. הרי לוג [הבא] בפני עצמו ... ולא מפגלין ליה ... והלא אדם מביא אשמו עכשיו ולוג מיכן ועד עשרה ימים

כבר התבאר לעיל דף מג. שלוג שמן של מצורע הנו מהדברים¹⁴ שאין חייבין עליהן משום פיגול לעולם. ואם תאמר והלא דם האשם מתירו, אינו תלוי בו שהרי אדם מביא אשמו היום ולוג אחר כמה ימים.

ד. כל קרבנם לרבות לוג שמן של מצורע

כבר התבאר לעיל שלוג שמן¹⁵ של מצורע משנתנו ממנו המתנות הותרו השירים באכילה כבשר הטאת ואשם ומתחלק לכהנים¹⁶.

¹² ומ"מ לשון הרמב"ם ז"ל (ה' מחוסרי כפרה שם) שכ' דלוקה משום דהוי כאוכל קדשים לפני זריקה צ"ע, כיון דכבר יצא מידי מעילה ע"י דם האשם מנ"ל דלענין אכילה הוי כלפני זריקה. קרן אורה כאן

¹³ רש"י שם ד"ה ושיון. ועיין ח"י הגרי"ז בסוגיא כאן שנמצא לפי פירושו דג' חילוקים בדבר בדין מעילה דהיתר מעילה מדאורייתא תלוי בזריקת דם האשם, וכיון שנזרק מותר מדאורייתא לגמרי, ועד שיתן מתן שבע אסור בהנאה מדרבנן, אבל איסורו אסור קודש, ויש בו דין מעילה מדרבנן, וזהו דלא נהנין מדרבנן שכתב רש"י, אבל לאחר מתן שבע אין בו איסור קודש, כיון דכבר נעשה בו צורך גבוה, ואפילו לרבי דמתנותיו שרי' ליה ומועלין בו עד שיתן מתנותיו, הוא רק עד מתן שבע שהן צרכי גבוה, אבל משיתן מתן שבע אין בו מעילה אפילו לרבי, דמתן בהונות אין דין זריקה עליה, ואינו אלא משום טהרת המצורע, כן פירש רש"י להדיא, ומשום"ה אין אפילו איסור דלא נהנין מדרבנן שהוא איסור קודש, ויש כאן איסור אכילה שאסרו חכמים עד שיתן ממנו כל מתנותיו, ואינו איסור קודש אלא איסור אכילה בעלמא שאסרו חכמים, והא דאין מועלין אלא מדרבנן לאחר זריקת דם האשם אף שעדיין עומד לעשות בו צרכי גבוה והוי קודש לה, דכיון דהיתה בו זריקה המתרת מוציאתו מידי מעילה, דכללא הוא דכל שיש בו שעת היתר לכהנים אין בו מעילה,

¹⁴ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יח הלכה ז ח

¹⁵ רמב"ם הלכות מעילה פרק ב הלכה י

¹⁶ רמב"ם הלכות מחוסרי כפרה פרק ד הלכה ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

שירי הלוג¹⁷ אינו נאכל אלא בעזרה לזכרי כהונה כשאר קדשי קדשים¹⁸
שהרי הוקש לאשם¹⁹

ה. לכל מנחתם לרבות מנחת עומר ומנחת הקנאות

כל המנחות²⁰ הקריבות לגבי המזבח נקמצות ומקטיר הקומץ כולו על גבי המזבח והשאר נאכל לכהנים ומאימתי יותרו השירים באכילה משיצית האור ברוב הקומץ. חוץ ממנחת זכרי כהונה שאינה נקמצת אלא מקטירין אותה כולה.

ובכלל זה מנחת העומר²¹ הקרבה בט"ז בניסן לאחר שקומץ ומקטיר השאר נאכל לכהנים כשיירי כל המנחות.

וכן מנחת סוטה לאחר שמקטיר הקומץ כמבואר במסכת סוטה שם השאר נאכל לכהנים.

ו. ולכל חטאתם לרבות חטאת העוף

חטאת העוף²² אין למזבח בה אלא דמה, ולמרות שאינה נשחטת אלא נמלקת, אינה נבילה, והשאר נאכל לזכרי כהונה כבשר חטאת הבהמה²³.

ז. לכל אשמים לרבות אשם ניזיר ואשם מצורע

¹⁷ רמב"ם שם הלכה ג.

¹⁸ כ"ה בתוספתא זבחים פרק ו' וז"ל היכן היא אכילתן של כולן חטאת ואשם זבחי שלמי צבור וחטאת העוף ואשם תלוי ולוג שמן של מצורע ושתי הלחם ולחם הפנים ושירי מנחות והעומר כולן קדשי קדשים ונאכלין לפנין מן הקלעים ונאכלין לזכרי כהונה בכל מאכל ליום ולילה עד הצות ואין הייבין עליהן משום נותר ואין מחשבה פוסל בהן משום פגול עד שיעלה עמוד השחר עכ"ל. הר המוריה שם

¹⁹ זה פשוט במנחות כ"ח א' דלכו"ע הוקש הלוג לאשם ולא פליגי ר' אליעזר ורבנן רק דלר"א דהוקש האשם לחטאת לענין שלא לשמה ה"נ הוקש הלוג לענין זה ולרבנן ס"ל דלוג הוקש לאשם אבל האשם לא הוקש לחטאת יעו"ש היטב והבן ולא ירדתי לסוף דעת הלח"מ שנתקשה בזה בחנם. שם

²⁰ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יג הלכה ט יג

²¹ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ז הלכה יב

²² רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ז הלכה ז

²³ וכן גם בתוספתא זבחים פ"ו ה"ז וחטאת העוף כו' ונאכלין לזכרי כהונה ובתוספתא תמורה פ"א ה"י שהעופות כו' ונאכלים לזכרי כהונה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרה היומי

מסנת זבחים

כל האשמות²⁴ מפשיט ומוציא האימורין ומולחן וזורקן על גב האשים, ושאר בשרם נאכל לזכרי כהונה בעזרה כחמאת.

ואשם מצורע למרות שיש בקבלת דמו שינוי²⁵, ואעפ"כ שאר מעשיו זריקת דמו על המזבח ואכילתו כשאר האשמות לכל דבר.

ח. אשר ישיבו זה גזל הגר לך הוא שלך יהיה אפילו לקדש בו את האשה

כבר התבאר במסכת ב"ק דף קט. שנאמר בפ' נשא (במדבר ה פסוק ו – ח) איש או אשה וגו' והתודו את חטאתם אשר עשו והשיב את אשמו פראשו ותמישתו יסוף עליו ונתן לאשר אשם לו ואשמו זהו הקרן, ואם אין לאיש נאל להשיב האשם אליו האשם המושב לה' לפנה מלבד איל הכפרים אשר יכפר בו עליו ודרשו חז"ל²⁶ וכי יש לך אדם בישראל שאין לו גואלים אלא מדובר כשהגזל הוא גר ומת ולא הניח בנים ובנות ליורשו ובהיינו כפר הגזל ונשבע ואח"כ רצונו לעשות תשובה נותן הקרן והחומש לכהנים של אותו משמר העובד בבהמ"ק ואח"כ מביא קרבן אשם ומתכפר לו.

לפיכך הגזל את הגר²⁷ וכפר ונשבע לו, ומת הגר ואין לו יורשים²⁸, אף על פי שזקף הגזילה במלוה, חייב להוציא הגזילה מתחת ידו, מדין תורה חייב ליתן הקרן²⁹ והחומש לכהנים שבאותו משמר, ואח"כ מביא קרבן אשם ומתכפר לו.

²⁴ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ט הלכה א ב

²⁵ שמקבלין שני כהנים את דמו, אחד מקבל בכלי וזורקן על גבי המזבח ואחד בידו הימנית ומערה לידו השמאלית ומזה באצבעו הימנית, ואם שינה וקבל בשמאל תחילה פסל, הכהן שקיבל מקצת הדם בכלי מוליכו וזורקו על המזבח תחילה, ואחר כך יבא הכהן שקיבל הדם בכפו אצל המצורע הכהן מבפנים והמצורע מבחוץ ומכניס המצורע ראשו ונותן הכהן מן הדם שבכפו על תנוך אוזנו הימנית, ואחר כך יכניס ידו הימנית ויתן על בהן ידו ואחר כך יכניס רגלו הימנית ויתן על בהן רגלו ואם נתן על השמאל לא יצא, ואחר כך יקריב חטאתו ועולתו. רמב"ם הלכות מחוסרי כפרה פרק ד הלכה ב

²⁶ ערוה"ש שם סעיף יז

²⁷ שו"ע ונו"כ שם ו וכפירוש הפרישה והגר"א.

²⁸ קודם שמחזיר להכהנים מחוייב הגזלן לחפש אולי נשאר זרע מהגזל ויחזיר לו כמו שיבואר להלן בעזרה"ת.

²⁹ ומפני שהתורה קראה לקרן הגזילה אשם דינו כאשם שאין מקריבין בלילה אלא ביום כמו כן אינו מחזיר הקרן בלילה והחומש נ"ל שיכול להחזיר בלילה כמו שיבואר להלן בעזרה"ת.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

ואפילו בהן³⁰ עצמו שגזל אות הגר, ומת הנגזל ואין לו יורשים, לא זכה הכהן בהגזילה שתחת ידו, אלא מוציא מתחת ידו לכל אחיו הכהנים בני המשמרה, ואפילו היה הכהן מאותו משמר אסור לו לעכב לעצמו, והוא אינו נוטל חלק כלל.

הלכה למעשה

אבל בזמן הזה אין נוהג דין זה, וחייב ליתנה לקופה של צדקה י"א שאינו יכול ליתנה לבע"ח³¹, ויש אומרים³² שיכול ליתנה גם לבעל חובו. ובחוב שלא מחמת גזילה, ואף בגזילה כשלא נשבע זכה הוא עצמו בממון הגזילה, אפילו לא זקפן במלוה³³.

הלכתא למשיחא

ט. פיגל בדבר הנעשה בחוץ פיגל בדבר הנעשה בפנים לא
פיגל כיצד היה עומד בחוץ ואמר הריני שוחט להזות מדמו
למחר לא פיגל שמחשבה בחוץ בדבר הנעשה בפנים לא
פיגל

³⁰ ערוה"ש שם יט

³¹ טור שם, וכן משמע בדרישה ובביאור הגר"א שם

³² שו"ע ונו"כ שם

³³ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

היה עומד³⁴ בעזרה וחשב מחשבת הזמן בחטאות הנעשות בפנים כלומר בתוך ההיכל, בדבר הנעשה בפנים אינו פגול, חשב בדבר הנעשה בחוץ כלומר מחוץ להיכל בעזרה, הרי זה פגול³⁵.

כיצד היה עומד בעזרה ואמר הריני שוחט להזות דמו למחר, אינו פגול שההזיה לפנים בהיכל. וכן אם קבל והוליד ע"מ לטבול אצבעו בפנים למחר אינו פגול³⁶.

י. היה עומד בפנים ואמר הריני מזה על מנת להקטיר אימורים ולשפוך שירים למחר לא פיגל שמחשבה בפנים בדבר הנעשה בחוץ אבל היה עומד בחוץ ואמר הריני שוחט לשפוך שירים למחר או להקטיר אימורים למחר פיגל שמחשבה בחוץ בדבר הנעשה בחוץ

היה עומד³⁷ בהיכל ואמר הרי אני מזה לשפוך שירים למחר, אינו פגול שהרי חשב בפנים בדבר הנעשה בחוץ, אבל אם היה עומד בעזרה ושחט והוא מחשב לשפוך שירים למחר או להקטיר אימורין למחר, הרי זה פגול, שהרי חשב בחוץ בדבר הנעשה בחוץ.

וכן לענין פיגול³⁸ של פרים השרפים ושעירים הנשרפים, אין שייך פיגול עד שיחשב בשחיטתו או בקבלתו על מנת לשפוך שירים, או להקטיר אימורין

³⁴ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יז הלכה ד – ה

³⁵ וס"ל לרבינו דווקא מחוץ לפנים או מפנים לחוץ אבל מפנים לפנים אה"נ דמפגלין כמו שכתב בהלכה ג' ובאמת לפי דעת רבינו אין פיגול בחטאת הפנימית רק בטבילת אצבע על מנת לזרוק למחר ודלא כרש"י זבחים י"ג ב' ד"ה שטבילת אצבע וכו' יעו"ש. ודעת התוס' זבחים י"ד א' ד"ה מודה וכו' ומ"ד ב' ד"ה בדבר וכו' ומנחות י"ד א' ד"ה פיגול וכו' וניטין נ"ד ב' דלרבי יוסי אפילו מפנים לפנים לא מהני מחשבה לפיגול יעו"ש וס"ל דדוקא מחוץ לחוץ מהני יעו"ש היטב. הר המוריה שם והלכה ו

³⁶ הר המוריה שם

³⁷ רמב"ם שם הלכה ו

³⁸ תורת הקדשים כו. אות מ

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הרצתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

חויץ למחר. אך אם חישב להזות מדמו בהיכל למחר, או שהזה בפנים, על
מנת להקטיר אמוריו למחר לא פיגל.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

